

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม กระบวนการถ่ายทอด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและประเด็นการวิจัย ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน

ในสังคมแต่ละสังคมย่อมมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาไม่เหมือนกัน ทั้งสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ทำเลที่ตั้งของชุมชน วิถีดำเนินชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี จะแตกต่างกันไป การแก้ปัญหาคือความสัมพันธ์ภายในชุมชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แต่ละสังคมก็จะต้องมีทางออกมีวิธีการคิดค้นและสร้างขึ้นมา และร่วมกันใช้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน และก็มีวิธีการถ่ายทอดระหว่างสมาชิกจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง ขณะเดียวกันก็จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณแต่ละยุค แต่ละสมัย เพื่อให้สมาชิกภายในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สิ่งเหล่านี้เรียกว่า วัฒนธรรม หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ

การที่สมาชิกของสังคมหนึ่ง ๆ มีความคิด หรือวิถีชีวิตแตกต่างไปจากสมาชิกของสังคมอื่น กล่าวได้ว่าเป็นผลของ การเรียนรู้ ซึ่งเราเรียกรวม ๆ กันว่า วัฒนธรรม (อานนท์ อาภาภิรม, 2515, หน้า 104) วัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรม ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้นสร้างขึ้น และร่วมกันใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ดังนั้น วัฒนธรรมจึงไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง และวัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรมภายในชุมชน จะมีความโยงใยถึงกันทุกวัฒนธรรม มีความเกี่ยวข้องกัน แต่วัฒนธรรมโยงใยความเกี่ยวข้องแต่ละด้านอาจจะแตกต่างกันไป สิ่งนั้นก็แล้วแต่หน้าที่ของวัฒนธรรมที่สมาชิกสร้างกรอบขึ้นมาร่วมกันใช้ภายในชุมชน วัฒนธรรมก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นรูปธรรมแต่เพียงอย่างเดียว วัฒนธรรมยังได้รวมถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งมนุษย์ได้คิดค้นขึ้นด้วย (รพีพรณ สุวรรณรัฐโชติ, 2530, หน้า 30) วัฒนธรรม

จึงสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ หรือเป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งที่มีมนุษย์ได้คิดค้นสร้างขึ้น เป็นต้นว่า สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน เสื้อผ้า และเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ที่มีมนุษย์ได้ใช้อยู่

วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ หรือเป็นนามธรรม ได้แก่ แบบแผนในการดำเนินชีวิต คำสอน ความคิด ความเชื่อ ภาษา ศีลธรรม วิธีการกระทำ ฯลฯ

นอกจากการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็นวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุกับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุแล้ว ในสังคมปัจจุบันยังมีวัฒนธรรมประจำถิ่นหรือที่เรียกกันว่า วัฒนธรรมย่อยเพราะในสังคมหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยกลุ่มคนต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกัน กลุ่มคนเหล่านี้อาจมีแนวความคิดที่แตกต่างกันไปเป็นวัฒนธรรมย่อย ดังนั้นวัฒนธรรมย่อยจึงหมายถึงความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของกลุ่มสมาชิกในสังคม แตกต่างไปจากสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคม ซึ่งเรียกว่า วัฒนธรรมหลัก เช่น สำเนียง ภาษา ค่านิยม วิธีการดำรงชีวิตอื่น ๆ (วัชร คลายนาทร, 2530, หน้า 98-103) วัฒนธรรมย่อยที่สำคัญได้แก่ วัฒนธรรมในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ วัฒนธรรมย่อยจะไม่ขัดต่อแนวปฏิบัติของสังคมนวม หรือวัฒนธรรมหลักและในส่วนหนึ่งเป็นการเสริมให้แนวปฏิบัติของวัฒนธรรมหลัก ให้มีความแข็งแรง ดังนั้นเมื่อกล่าวโดยรวม ลักษณะที่สำคัญของวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมย่อยได้สรุปไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้ วัฒนธรรมไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยสัญชาตญาณหรือโดยลักษณะทางชีวภาพของมนุษย์
2. วัฒนธรรมเป็นการถ่ายทอดจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป วัฒนธรรมถือได้ว่าเป็นมรดกทางสังคมมนุษย์ การถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่สมาชิกรุ่นนั้นเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาอันยาวนานหลายพันปี
3. วัฒนธรรมเกิดจากการรับรู้ร่วมกันทางสังคม วัฒนธรรมมิได้เป็นของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ
4. วัฒนธรรมแสดงถึงรูปแบบของความคิดในการแสดงพฤติกรรม วัฒนธรรมของสังคมเกิดขึ้น โดยการร่วมกันกำหนดรูปแบบความคิดในการแสดงพฤติกรรมของสมาชิก โดยสมาชิกคาดหวังว่าจะประพฤติปฏิบัติตามแนวความคิดที่รับรู้ร่วมกันนั้น อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมเป็นเพียงรูปแบบของความคิดเท่านั้น แต่ในการแสดงพฤติกรรมจริงสมาชิกบางคนอาจไม่เป็นไปตามวัฒนธรรมของสังคมนั้น

5. วัฒนธรรมเป็นการสนองความต้องการ และความพึงพอใจของสมาชิกวัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งที่เป็นความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิวกระหาย และความต้องการทางจิตใจ เช่น ความต้องการอำนาจและความสำเร็จอื่น ๆ ในชีวิต

6. วัฒนธรรมมีการปรับปรุง วัฒนธรรมมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อความคุ้มสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม

7. วัฒนธรรมมีบูรณาการ วัฒนธรรมแต่ละอย่างในสังคมหนึ่ง ๆ ย่อมมีความสอดคล้องระหว่างกันเป็นส่วนรวมของสังคม วัฒนธรรมแต่ละส่วนจะเสริมสร้างความมั่นคงระหว่างกัน เพื่อให้การแสดงพฤติกรรมระหว่างสมาชิกมีความกลมกลืน โดยไม่ขัดแย้งต่อกัน

ทฤษฎี เกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่มนุษย์ได้คิดค้นขึ้น เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้รับและยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ความเชื่อ เป็นการให้การศึกษาเพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมีความเข้าใจในวัฒนธรรม และมีทักษะความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต โดยทั่วไปในสังคมเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปจนตลอดชีวิตที่บุคคลจะต้องประสบไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมโดยทางตรงหรือทางอ้อม นอกจากนั้นในขณะที่ปัจเจกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปของสังคมใหม่และสถาบันใหม่ เขาจะต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ใหม่ และยอมรับค่านิยมใหม่ และในขณะเดียวกันกับที่พ่อแม่ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนสำคัญ ในการเลี้ยงดูเด็ก ตัวพ่อแม่เองก็จะต้องได้รับการเรียนรู้ในบทบาทของพ่อแม่ และคุณค่าของพ่อแม่อีกด้วย (อานนท์ อาภาภิรม ,2525,หน้า 55) ถ้ามองในแง่ของแต่ละบุคคลการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคมก็คือ การที่ทำให้มนุษย์ได้ใช้ขีดความสามารถของตนในการพัฒนาตนเอง ให้เข้ากับสังคมได้ในสภาวะการณั้น นอกจากนั้นการขัดเกลาทางสังคมยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคล มีการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี บรรทัดฐานทางสังคมอุปนิสัย คุณค่าของระบบสังคมที่ตนอยู่ไว้เป็นของตน และยอมทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นนิสัย

การอบรมโดยตรง เป็นการอบรมในรูปที่ต้องการให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มสังคมนั้นกำหนดไว้ การอบรมโดยตรงนี้ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างแจ่มแจ้ง เพราะเป็นการบอกว่า อะไรควรทำ และอะไรไม่ควรทำ

การอบรมโดยทางอ้อม เป็นการที่เราได้รับการอบรมโดยไม่รู้ตัว เพราะไม่ใช่เป็นการบอกโดยตรง แต่เป็นการเรียนรู้โดยผู้เรียนไม่รู้ตัว หรือเป็นการเรียนรู้โดยการเลียนแบบจากผู้อื่น ตัวแทนที่เป็นผู้ให้การอบรมมีทั้งเป็นบุคคลหนึ่งหรือเป็นสถาบัน และตัวแทนเหล่านี้จะทำหน้าที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมตัวแทนเหล่านี้ได้แก่

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่อบรมให้แก่เด็ก พ่อแม่จะมีอิทธิพลในการถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่เด็ก เพราะเป็นการอบรมที่ใกล้ชิดหลังจากนั้นกลุ่มเพื่อนที่มีอายุเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน กลุ่มเพื่อนจะเริ่มมีอิทธิพล มากกว่าบิดามารดา

โรงเรียน นอกจากจะเป็นสถานที่อบรมทางวิชาการแล้ว โรงเรียนยังให้การอบรมคุณค่าทางสังคมแก่เด็กด้วย ดังนั้นการอบรมในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แนวคิด และความเชื่อของบุคคล ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียน จะได้รับการคัดเลือกและควบคุมซึ่งจะมีคุณค่าต่อสังคมเป็นอย่างมาก

กลุ่มอาชีพ เมื่อบุคคลผ่านพ้นการศึกษาจากโรงเรียนก็จะเริ่มประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองหรือครอบครัว บุคคลจะพบเพื่อนร่วมงานตามอาชีพของตน การเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพหนึ่ง เป็นเวลานานอาจทำให้บุคคลนั้นมีอุปนิสัยใจคอทัศนคติ และความต้องการของชีวิตแตกต่างไปจากที่เคยได้รับการอบรมมาในระยะต้นของชีวิต

สื่อมวลชน ปัจจุบันอิทธิพลของสื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ หนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการให้การอบรมให้รู้ระเบียบของสังคมมากขึ้นมากกว่าสมัยก่อน อิทธิพลดังกล่าวนี้มีทั้งในทางที่ดีและเลว

นอกจากตัวแทนต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว บุคคลยังต้องผ่าน กลุ่มสังคมหรือตัวแทนในการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม เช่น กลุ่มการเมือง กลุ่มศาสนา กลุ่มนันทนาการ และกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ ย่อมมีวิธีการอบรมสมาชิกแตกต่างกันตามบทบาทของสมาชิกในขณะนั้น

หน้าที่ของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ก็คือการที่สมาชิกในชุมชนจะอยู่ร่วมกันได้จำเป็นต้องมีการอบรมให้รู้กฎระเบียบ วินัย การปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิต ไม่ให้เกิดความท้อแท้ในการ

ดำเนินชีวิต สอนให้บุคคลรู้จักบทบาททางสังคมของตนที่ต้องแสดงร่วมกับผู้อื่น และสอนให้เกิดทักษะที่จะร่วมกิจกรรมในสังคมกับคนอื่น โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อให้สมาชิกของชุมชนได้อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขนั่นเอง ดังนั้น เกี่ยวกับกระบวนการจัดেলাทางสังคมว่ามนุษย์ ได้รับการสอนอย่างไร (อุบล เสถียรปภิณกรณ์, 2528, หน้า 155) ได้มีการแบ่งขั้นตอนออกมาตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ทารกแรกเกิดเป็นพวกเข้าข้างตนเอง ยังไม่รู้จักความเป็นไปของโลก และยังไม่รู้ว่าตนเองกับสิ่งแวดล้อมต่างกันอย่างไร

ขั้นตอนที่สอง ต่อมาทารกเริ่มมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นโดยเฉพาะสมาชิกภายในครอบครัว

ขั้นตอนที่สาม เด็กค่อย ๆ เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น เรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนที่สังคมคาดหวังไว้ และเรียนรู้บทบาทผู้อื่น

ขั้นตอนที่สี่ เด็กเรียนรู้บรรทัดฐานของสังคมอย่างไม่เป็นทางการ จากกลุ่มเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากองค์การทางสังคม ที่ให้ความรู้อย่างเป็นทางการ เช่น โรงเรียน

ขั้นตอนที่ห้า บุคคลจะต้องเติบโตโดยผ่านการอบรมให้รู้ระเบียบสังคมทางอ้อมที่สำคัญ คือ ได้รับรู้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของวัฒนธรรมโดยผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ให้บุคคลได้รับการเรียนรู้มากขึ้นตามแนวทางที่สังคมกำหนด และทำให้สาระสำคัญของวัฒนธรรมฝังลึกอยู่ในบุคคลนั้น

ขั้นตอนสุดท้าย เมื่อบุคคลถูกอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม บุคคลนั้นจะถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่รุ่นชนรุ่นหลัง กระบวนการจัดেলাทางสังคมจึงมีอยู่ไม่ขาดสายจนชั่วอายุหนึ่งไปยังอีกชั่วอายุหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมทุกวัฒนธรรมในสังคมจะมีความสัมพันธ์ความโยงใยถึงกัน เมื่อส่วนหนึ่งส่วนใดของวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง กระทบกระเทือน ย่อมมีผลทำให้วัฒนธรรมอื่นในสังคมได้รับผลกระทบไปด้วย ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่ชนอีกรุ่นหนึ่งหรือรุ่นเดียวกันและที่สำคัญคือ สังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด และสภาพแวดล้อมก็เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ แต่การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาเกี่ยวข้อง

สังคมและวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน และไปด้วยกันถ้าสังคมเปลี่ยนวัฒนธรรมก็เปลี่ยน ถ้าวัฒนธรรมเปลี่ยนสังคมก็เปลี่ยนและปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก็เป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง การที่ระบบสังคม กระบวนการแบบอย่างหรือรูปแบบทางสังคม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบครอบครัว ระบบการปกครอง รวมทั้งกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้อาจเป็นไปในทางก้าวหน้า หรือถดถอย เป็นไปอย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยวางแผนให้เป็นไปหรือเป็นไปเอง และที่เป็นประโยชน์หรือให้โทษก็ได้ทั้งสิ้น (ณรงค์ เลื่องประชา, 2530, หน้า 108-109) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ความเชื่อ พิธีกรรม และวิถีชีวิตของสมาชิกในสังคม มีทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคือ

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ทฤษฎีนี้มองสังคมเป็นระบบอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนหรือระบบย่อยต่าง ๆ ได้แก่ ระบบครอบครัว ระบบการผลิต ระบบการศึกษา ระบบการศาสนา ระบบการเมืองการปกครอง ที่ยึดเหนี่ยวและมีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงอาจจะเกิดหรือเริ่มต้นได้ในทุกส่วนและส่งผลไปยังส่วนอื่น ๆ ซึ่งต้องถูกกระทบกระเทือนไปด้วย เช่น จะต้องมีการผลิตอาหารและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ จะต้องมีการให้กำเนิด และอบรมสมาชิกใหม่ที่จะมาแทนสมาชิกเก่า จะต้องมีการมอบอำนาจการปกครองให้บางคนเป็นผู้ใช้ จะต้องมีการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่ให้เป็นอันตรายต่อความสงบสุขส่วนรวม จะต้องมีการแบ่งปันทรัพยากรในสังคมระหว่างคนที่มั่งคั่ง และฐานะต่างกัน ร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นเสมือนกลไกที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม ดังนั้นเมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง ส่วนอื่น ๆ ก็จะได้รับผลกระทบไปด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการวิจัยนี้ คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชนไทยทรงดำ มีดังนี้

จิราพร เจริญสุข ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง พิธีศพของลาวโซ่ง ที่ตำบลบ้านดอน อำเภอ

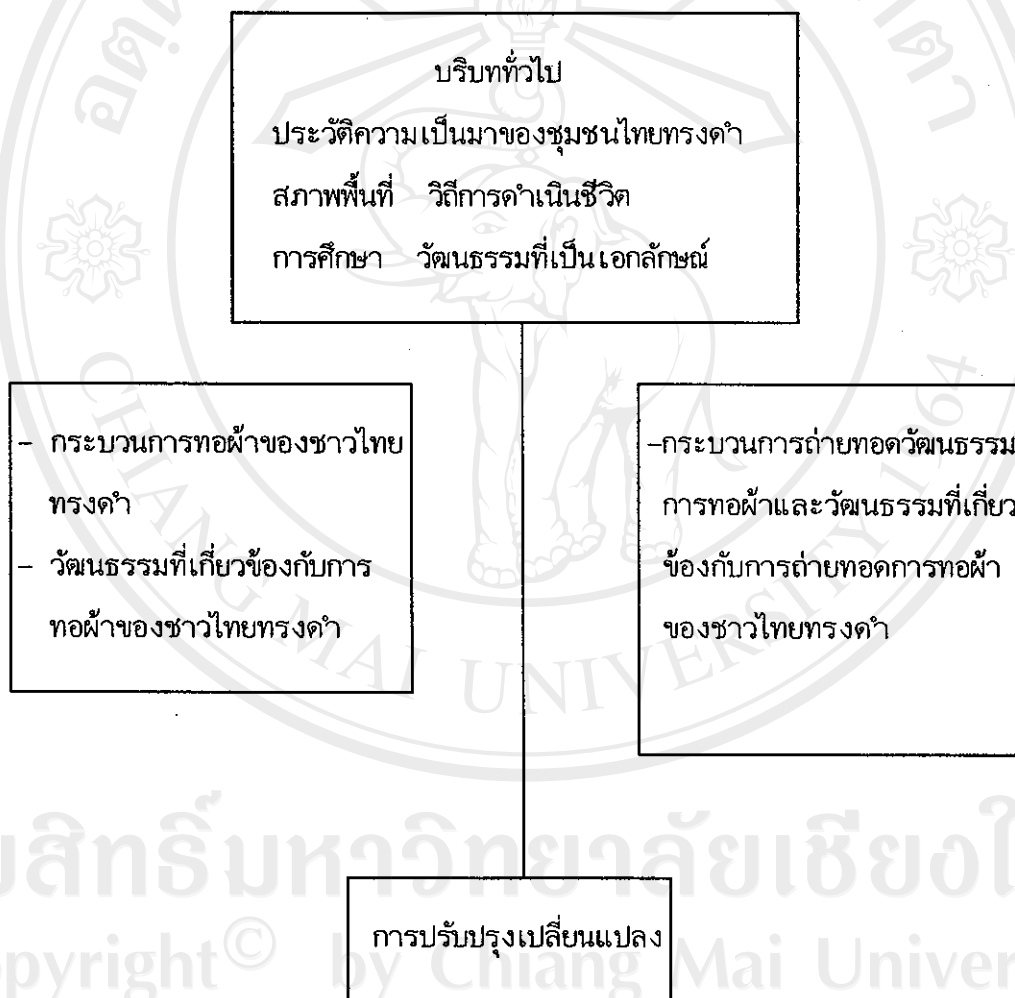
อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี 2516 พบว่าลาวโซ่งมีความเชื่อในเรื่องแกน และนับถือเป็นเทพเจ้าสูงสุด ดังนั้นในพิธีงานศพ ต้องมีพิธีบอกทางให้ไปเฝ้าแกน

อวยพร ชื่นกลิ่นรูป และสุรกี กุลโกวิท ได้ศึกษาเรื่องประเพณีการทำศพของลาวโซ่งที่หมู่บ้านดอนทราย ตำบลทับคาบ อำเภอยะบอย จังหวัดเพชรบุรี ได้วิเคราะห์ว่า พิธีศพเป็นแกนกลางในการบิတ်เหนี่ยวบุคคลในสังคมให้ผูกเข้าด้วยกัน มีความรักความสามัคคีกัน

มยุรี วัดแก้ว ได้ศึกษาโครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง ในปี พ.ศ.2521 ได้ศึกษาจากพิธีกรรมทางศาสนา 3 พิธี คือ พิธีเสนเฮือน พิธีแต่งงานและพิธีศพ พบว่า การจัดระเบียบสังคมในระดับครอบครัวของไทยทรงดำนั้น ใช้ระบบเครือญาติเป็นเกณฑ์ โดยมีความคิดเรื่องผีเดียวกันเป็นหลักสำคัญ การจัดลำดับเครือญาติเป็นแบบฝ่ายเดียวโดยยึดฝ่ายพ่อเป็นหลัก ในระดับชุมชนพบว่าการจัดลำดับชนชั้นทางสังคมด้วย โดยใช้วงศ์ตระกูลหรือครอบครัวเป็นเกณฑ์ ชนชั้นของไทยทรงดำแบ่งออกเป็นชนชั้นผู้ท้าวกับชนชั้นผู้น้อย ลักษณะชุมชนของไทยทรงดำเป็นแบบชุมชนเบ็ด ห่มสวต่างชนชั้นสามารถแต่งงานกันได้ และสถานภาพของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงได้ตามชนชั้นทางฝ่ายสามี นอกจากนี้ยังให้ข้อสรุปเกี่ยวกับความคิดในเรื่องชุมชนของไทยทรงดำว่า แนวความคิดของไทยทรงดำในเรื่องชุมชนนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับดินแดน แต่ขึ้นอยู่กับระบบเครือญาติ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาตามกรอบความคิด ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา

จากกรอบ ส่วนแรกจะศึกษาถึงบริบททั่วไปของชุมชน โดยมีประเด็นย่อยออกมาดังนี้ ประวัติความเป็นมา สังคมและโครงสร้าง อาชีพ การศึกษา วัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ การปกครองภายในชุมชนของชาวไทยทรงดำ ส่วนต่อมาก็จะศึกษาในประเด็น ของวัฒนธรรม การทอผ้า วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้การถ่ายทอด กระบวนการถ่ายทอดวิธีการถ่ายทอด ผู้รับการถ่ายทอดได้แก่สมาชิกที่จะได้รับการถ่ายทอดแต่ละกิจกรรมของกระบวนการถ่ายทอดตามสถานะภาพ และบทบาทที่มีอยู่ในชุมชนขณะนั้น และขณะเดียวกันก็จะมีปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทอผ้า และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อการสืบทอดต่อไป แต่จะต้องมีความสอดคล้องกับสภาวะของสังคมรวม ในส่วนของประเด็นเหล่านี้ จะเป็นหัวข้อหลักในการที่จะดำเนินการวิจัย ต่อไป